



NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitenlandsche f 6.00; franco door het geheele Rijk.
 Bredius, Gilden, enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG. 1 APRIL.

Advertentien van Zes regels en daar benevens worden tegen f 1.00 geplaatst; meer dan Zes regels tegen f 1.50 per regel. — Voor alle advertentien wordt vooraf betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 31 Maart.

Gisteren zijn de beraadslagingen over de zoutwet heropgevoerd. De tweede discussie weinig belangrijks opgeleverd. De heer van Hall heeft de zoutwet vrij goed gekarakteriseerd, als hij haar noemde een proef van eene praktische equiteit. Niet geheel juist, reden toch verklaarde de heer van Dam van Ischia, dat de gehoudene beraadslaging, wel verre van enig licht over de zaak te werpen, haar veeleer nog heeft verduisterd. In dien stand van zaken kan de zoutwet niet anders zijn dan eene proef, die de Kamer afgaande op het vertrouwen in den minister van financien gesteld, bij wijze van enquête neemt.

Immers zekerheid omtrent de werking der wet gelooven wij dat zelfs bij de regering niet bestaat. En wij behoeven hiervoor geen ander bewijs, dan dat de stelling van den heer van Hall, dat het groote kwaad ten deze ontstaat door frauduleusen invoer van buitenslands, door den minister van financien wel is betwist; maar niet wederlegd. Waar alzoo verschil bestaat omtrent den wortel van het kwaad, daar kan het geneesmiddel niet dan met onzekere werking worden beproefd. Zulks heeft evenwel de Kamer niet belet het voorstel tot wet te maken. Zij heeft dat met de groote meerderheid van 43 tegen 12 stemmen aangenomen.

Vrijheid van godsdienst en gelijke regten voor allen, zijn dat niet twee grondbeginselen van het Nederlandsche staatsregt? Hoe staat het met die grondbeginselen in de praktijk? Noch Protestanten, noch Israëlieten hebben de volle vrijheid van godsdienst en gelijke regten, waar zij noodig achten, door de regering ondersteund in de vestiging hunner kerkregeling. Is het ook zoo met de Katholijken? Ook voor hen staat vrijheid van godsdienst in de Grondwet; ook voor hen geeft de Grondwet gelijke regten. Maar die regten, die tot dus verre niet uit het papier der Grondwet in de werkelijkheid zijn getreden, dan voor de Israëlieten en voor de Protestanten van allerlei sekte en kleur; die regten slapen en blijven slapen voor de Katholijken. Verklaringen heeft het gouvernement genoegzaam gegeven, schriftelijk en mondeling, dat de katholieke godsdienst vrijelijk mag worden geregeld naar den aard en de behoefte der Kerk. Maar hoe komt het, dat die verklaringen, om dat zij de belangen der Katholijken gelden, bij overklavingen blijven? Hoe komt het, dat, waar de regering aan alle protestantsche en israëlietische oordiensten de behulpzame hand biedt tot hare organisatie, de katholieke godsdienst niet alleen geene ondersteuning tot invoering der kerkregeling, maar veeleer tegenwerking tegen te ondervinden? Geldt dan de Grondwet niet voor de Katholijken? Of gelden de vrijheid van godsdienst en de gelijkheid der regten, die vooral op het verlangen der Katholijken in de Grondwet zijn vermeld, gelden die twee grondbeginselen slechts voor de protestantsche en israëlietische kerkregelingen? En staan de Katholijken in Nederland buiten de praktijk van het *jus commune*? Wij willen dan ook niet antwoorden. Maar aan hen, die bezadigd 's lands belangen met eenig gouvernementeel inzicht weten te overwegen, geven wij eene enkele vraag in bedenking.

Men heeft deze dagen de kwestie van *lijdelijk verzet* besproken, en het is onzen lezers bekend, welke uitwerking eene bedreiging van *lijdelijk verzet* in de Kamer heeft gemaakt. Het goldt toen eenige Afgescheidenen van Arnhem. Maar passen wij de zaak op de Katholijken toe. Wij weten wel, dat de Protestanten de meerderheid in het land hebben: wij gevoelen 't dagelijks en in alles. Maar desmettenamen vormen de Katholijken twee vijfden van de geheele bevolking des lands. Het cijfer is groot genoeg, en ten minste op eenigen oerbied aanspraak te kunnen maken. En toch handelt men niet veel tijds, alsof men met de Katholijken niet had te rekenen? Wat zien wij op dit oogenblik gebeuren? Wij spreken niet over het groote getal der Protestanten, die den heilloozen strijd van velen hunner geloofsgenooten tegen de Katholijken met leede oogen aanzien. Zij zijn de rustigen in het land, die de gebeurtenissen

niet leiden, maar ondergaan. Al wie buiten hen staat, is in geheime genootschappen gewikkeld, bezoldigd blaasend en broedend, om de tegen en laster te bezwelen al wat den Katholijken dierbaar is, en niet tevreden met den Katholijk in zijne godsdienst te henen, belaaft men hem op maatschappelijk gebied, waar men hem in de uitoefening zijner burgerplichten, in zijne aanspraak op het genot der burgerregten bemoeijelijkt. Meer nog. Men heeft wijd en zijd over het land genootschappen verspreid, waarin men zich onderling verbindt om den katholieke arbeiders, om den katholieke dienstboden het brood uit den mond te nemen, en waarin men alzoo zamenzweert, om de Katholijken in Nederland uit te hongeren. Dat wordt ook met er daad beproefd. En er is niet één oord in ons land, waar niet vele huisgezinnen door dat goddeloos verbond tot den bedelstaf worden gebragt. Middelerwijl het fanatisme in alle klassen der maatschappij, zoowel in de hogere als in de lagere, en tot zelfs in de nabijheid van den troon, alsoo te werk gaat; middelerwijl de veelvuldige verdringzame Protestanten dit drijven bejagen, maar 't lijdelijk zonder verzet of protest aanzien: wat doet de heere regering? Ook zij ziet het aan 't lijdelijk, zonder verzet en zonder protest. En is nog zelfs iets erger. Heeft zij niet den schijn van op godsdienstig terrein te doen; wat de geheime genootschappen op maatschappelijk gebied verrijgen? Of moeten de Katholijken zich niet gegriefd achten in huane dierbaarste belangen, als zij zien hoe de regering aan alle mogelijke eerediensten hare kerkregeling begunstigt, maar die van de Katholijken schijn tegen te werken; zoo dat op dit oogenblik nog, de Katholijken worden bestuurd als waren zij onder het gebied van Chinezen en Japannezen?

En nu vragen wij, of de Katholijken, door protestantsche landgenooten verguisd en verarind, door de regering weinig of niet beschermd en in hunne heiligste regten tijdelijk verkort, of de Katholijken boven en onder miskend en bevochten, niet eindelijk het regt zouden hebben, om de armen over elkander te slaan, en in lijdelijk verzet de toekomstige gebeurtenissen af te wachten? Men behoeft geen staatsman te zijn, om de groote gevolgen te berekenen, die zulk eene stelling van twee vijfden der bevolking bij de gebeurtenissen, waarvan Europa zwanger gaat, zoude te weeg brengen, is het zank voor Nederland, de Katholijken daartoe te noodzaken? En indien men terugkeert voor de schroomelijke gevolgen, die zulk een toestand onvermijdelijk zou moeten aanbrengen; waarom dan gehandeld, als wilde men Nederland aan die gevaarlijke eventualiteit bloot stellen? Maar het schijnt dat men hier te lande niet vooruit ziet. Men voedt slechts zijn fanatiek godsdienstig vooroordeel; sluit zich op in zijne hartstogten; sneeft op vaderlandsliefde; en geeft bij slot van rekening Nederland prijs aan de schroomelijkste verdeeldheid, niet gedenkende dat het huis, dat verdeeld is, vergaan moet. Wat ons betreft, nooit zullen wij daartoe medewerken. Steeds zullen wij, gelijk onze plicht vordert, waarschuwen. Maar waar de waarschuwing vruchteloos blijft, slechts geduld en lijdzaamheid aanwenden tegen alle miskenning.

De President der Fransche Republiek heeft 11. Maan dag de konstitutie en de groote staats-lijchen ingehuldigd met eene redevoering, die een nieuw licht heeft van zijne bekwaamheid. Om tot het volk te spreken. Deze redevoering, wij zou leeren moeten zeggen trouw rede, is eene der gelukkigste, die hij voortbragt. Onder de vele punten, die hij met verwonderlijken tact behandelt, kunnen wij er heden slechts drie aanstippen. In de eerste plaats heeft hij zich niet ontzien om openlijk en rond te erkennen: dat de Keizer Napoleon door zijne oorlogen zich er toe had laten verleiden, om een al te absoluut gebruik te maken van zijne magt.

In de tweede plaats heeft hij verklaard voor als nog liet Keizerrijk niet te hater. Hij heeft reeds drie maal de gelgheerdheid gehad, zoo zegt hij, om het Keizerrijk uit te roepen; maar hij heeft het niet gewild. Hij wil de republiek behouden, om at zij geene partij bedreigt, en alle partijen kan bevredigen. Hij wil een tijdperk, van verzoening aanvangen en roept zonder on-

derscheid allen op om met hem tot het algemeene welzijn inede te werken. Eerst dan zal hij naar het Keizerrijk staan; als de partijen hem zijne magt mogelijk maken en door keijperij het land verontreinigen. — Deze verklaring is behendig maar niet rond. Het is blijft maar toch dat de republiek naar het Keizerrijk gaat. Hij is reeds een Keizerrijk; er ontbreekt nog slechts de naam. Keijperij van partijen is er altijd. En de President kan zich als Keizer heeten, zodra hij 't zal goedvinden. Dit belet intusschen niet, dat de redevoering at den schijn heeft van in den President eene edele zelfverloochening te veronderstellen, die niet anders dan met luidde toejuiching zal worden ontvangen.

In de derde plaats bespreekt de President zijne houding tegenover het buitenland. Hij wil den vrede. De buitenlandse mogendheden eerbiedigen onze onafhankelijkheid — zegt de President — en wij hebben alle reden om niet hen de vriendschappelijkste betrekkingen aan te houden. Het zal de plicht van mijn gouvernement zijn, om, zoo lang de eer van Frankrijk niet wordt bedreigd, alle gelegenheid van vredeversterking in Europa te vernemen, om al onze krachten te besteden aan binnenlandse hervormingen; die alleen welvaart aan de arbeiders volkshand en voorspoed aan het land kunnen verzakelen. Deze verklaring is rond, en wij hebben geen reden om de opregtheid daarvan te betwijfelen. Er doet zich alleen de vraag voor of de President bij misge zal zijn, om aan zijne vreedzame inzichten getrouw te blijven. En het valt moeilijk, zoo niet onmogelijk, deze vraag bevestigend te beantwoorden.

De commissie, door de geheime genootschappen *Unitas*, *Wolstand* en *Hulpbetoon* benoemd, ten behoeve van het Algemeen, of liever, van het Anti-Christendom in onze schoolwetgeving, is tot dus verre in openlijke bescherming genomen sloobte door de organen der geheime genootschappen: de *Falken* de *Kerkbode*. Door den laatste zoiter niet onvoorwaardelijk. Hij had liever gewenscht, dat de commissie zich tot een had gesteld: het weeten van alle Christendom uit de schoolwetgeving. De grond waarop die wensch berust, is — men hoore wel toe; de openhartige verklaring van de *Kerkbode*, een der organen van de geheime genootschappen, verdient ten harte genoemen te worden! — de grond dan voor dien wensch, is: *dat het woord christendom, bij ons te lande althans, geenen behoudend zin meer oplevert!* Bij ons te lande, beteekent natuurlijk: in het Protestantismus. Het is toch dubbelzinnig, dat in het Katholicismus, het woord *christelijk* nu nog altijd denzelfden zin heeft als voor duizend honderd jaren, also voor achthonderd jaren, als voor achttien honderd jaren. In het Katholicismus is het woord *Christelijk* van gelijke betekenis als Boegsch, Katholijk. En zoo had men ook minister gesproken, wanneer men gezegd had: *dat het woord Christelijk, in het Protestantismus althans, geenen behoudend zin meer oplevert!* Om de grondoorzaak zijner bekentenis, willen wij intusschen den do edenaar der commissie uit de geheime genootschappen daarvoor geen proces aandoen. Veeleer willen wij er hem voor dank zeggen, dat ook door hem met koudaetheit gekonstateerd wordt, tot welk resultaat op dit oogenblik het beginnende vrijen omlerzooks, ten onzent, geleid heeft, daartoe namelijk, dat zelfs het woord *Christelijk* in het Protestantismus allen behoudend zin verloren heeft. Maar dan moges wij noch ook wel te gelykertijd vragen: hoe de geheime genootschappen het Algemeen-Christendom in onze schoolwetgeving zullen kunnen handhaven, zoo zelfs aan het woord *Christelijk*, in het Protestantismus, geen bepaalde zin meer kan gehecht worden?

Behoeft het te verwonderen, dat het Socialismus in Zwitserland met verdubbelde slagen op de Katholijken perst, dat te lande heeft, en haar onder zijne hervormingen tot zwijgen doet — behoeft dat te verwonderen, wanneer wij hare voortgaande organisatie en onbegrijpelijke onverschrokkenheid zien konstateeren en aan Europa hooren verkondigen, tot welke hoogte de zegen van Zwitserland gestegen is? Die wereldkundig dorst te ma-

ke... absolute... de Geneve onlangs openbaarde, moogt... door gelooft worden! Hij schroomde niet het volgende te schrijven onder het opschrift: **Voortgang des Socialismus in Zwitserland.**

• Het Socialisme heeft te Zurich de zege behaald door de verkiezing van Treichler.

• Het Socialisme heeft in Aargau gezegevierd door eene nieuwe socialistische konstitutie.

• Het Socialisme zal te Bern zegepralen, indien Staempfli en Stockmar bij de aanstaande verkiezingen voor den Grooten Raad het veld behouden.

• Het Socialisme regceert sedert drie jaren in het kanton Friburg.

• Het Socialisme zal eene nieuwe konstitutie maken in Thurgau.

• Het Socialisme is meester van den Bondsraad; en van de bondsvergaderingen, door den heer Druey den socialist.

• Het Socialisme is meester van Zwitserland door de geheime genootschappen, door de demagogische pers, door het stelsel van indeeling der kiestrikten, door de vernietiging der kantonale soevereiniteit, door het openbaar onderwijs, door het stelsel der bondsbelasting, en eindelijk door de plundering der goederen en de schending der regten van de Katholieke Kerk.

Voor zulk eene onvertsaaagde karakteristiek van de in Zwitserland overheerschende magt der meest helsche boosheid, moest — het kon niet uitblijven — ten gevoeligste gebot worden — en het lot van den *Spectateur de Geneve* was beslist. Hij werd voor de regtbank van Friburg gedaagd — en was veroordeeld!

Wij hebben gisteren eenige plaatsen medegedeeld uit zijn afscheidsartikel; heden ontleenen wij nog daaraan zijne slotwoorden. Zij luiden aldus:

„Wij zien duidelijk dat de pers, op zeer geringe uitzonderingen na, verdwijnt... dat zij zich zelve heeft verlaagd... dat zij oneindig meer kwaad dan goed doet... dat zij zich uitput in hare buitensporigheden... dat zij al meer en meer zal gebragt worden tot armoede van allerlei aard — tot armoede aan denkbeelden, armoede aan nieuwsberigten en armoede aan invloed... Wij verlaten dus het strijdperk zonder spijt en misschien nog in tijds. Her wordt nacht.”

„Het wordt nacht,” herhalen wij — nacht in het ongelukkig vaderland van Jan Kalvijn!

Katholiken, bidden wij, o bidden wij voor onze met een nieuwe vervolging bedreigde geloofsgenooten in Zwitserland; en bidden wij, ja, bidden wij ook voor hen, die hen zullen vervolgen. Zij zijn schuldig; maar wie ook was hun leermeester?

Wij vinden in de *Astrea* over het Etablissement van den heer L. van der Wurff, Lange Janstraat, te Utrecht, de volgende belangrijke bijzonderheden:

• De heer van der Wurff, sedert een kwart eeuw in het vak van Natuurlijke Historie en Anatomie werkzaam, bekleedt van af 1840 als zoodanig het ambt van Custos bij het Kabinet der Utrechtsche Hoogeschool. Zijne opleiding in de wetenschap dier praktijk dankt hij aan den geachten Kenting, in leven Prosector bij de Anatomie van Utrechts Universiteit, onder wiens ervaren oog hij tien jaren lang (1825-1835) vlijtig arbeide. De bediening van Custos der Zoologische Societeit, eene allerbelangrijkste creatie van den zeer verdienstelijken Hoogleraar Van Lidth de Jeude (1), te Utrecht, nam hij een dozijn jaren lofflijk waar, even als hij met onderscheiding werkzaam was bij de daarstelling van het kabinet van wijlen den Oud Gouverneur-Generaal van Nedl. Indië, Baron van der Capellen, gelijk mede bij dat van wijlen den geëerden Hoogleraar de Fremery en van wijlen den heer van Klinkenberg. Overigens kende men gedurende de laatste tien jaren den heer van der Wurff als bekwaam Prosector bij 's Rijks Veeartsenij-school, in welke betrekking hij al de voorwerpen vervaardigd en *gratis* geleverd heeft, die op den Supplement-Catalogus dier Landsinrigting voorkomen, terwijl hij tevens de kostbare verzameling van het Genootschap „*Natura Artis Magistra*”, te Amsterdam, met eene belangrijke opgezette voorwerpen, tot groot genoegen der huidige Directie van dat vermaarde, in 's Rijks Hoofdstad gevestigde Etablissement, heeft verrijkt.

• De heer van der Wurff, op wiens keurigen Bazar, sedert nu zes maanden, te Utrecht, voor het puliek geopend, wij thans de aandacht vestigen, beoefent zijn vak niet enkel, zoo als met vele anderen het geval is, uit het oogpunt van Industrie, maar zijne kunstambitie wordt hoofdzakelijk door zucht voor de Wetenschap geleid en aangewakkerd. Een rijke groep van allerkeurigst opgezette Oost- en West-Indische Vogels, door hem, in 1847, ter Utrechtsche Tentoonstelling van Kunst en Nijverheid, heengezonden, werd door Zijne Maj. wijle Koning Willem II, die daarover den vervaardiger persoonlijk zijne bijzondere tevredenheid betuigde, aangekocht. Vier jaren vroeger had die alle Kunst en Wetenschap zoo krachtig beschermende Vorst zes uitne-

mend schoone groepjes van Oost- en West-Indische vogels uit dezelfde kunstenaarsband met uiterst veel welgevallen aangenomen. — Een zeer gelukkig geslaagde proeve, om gips te beschilderen, door den heer van der Wurff op de anatomie van het paard in toepassing gebragt, vond een kundigen waardeerder in den heer de Jong van Ellemet, in Zeeland, in wiens eigendom dit exemplaar (in zes afdeelingen het spier- en bloedvatenstelsel, het ingewand, enz. van het dier allernauwkeurigst voorstellende) is overgegaan.

• Op de Tentoonstelling van Kunst en Nijverheid, in 1849, in Delft gehouden, zond de heer van der Wurff een opgezette Leeuw, het Nederlandsche Wapen beschermende. Dit dier, in het Revolutie-jaar 1830, te Utrecht geboren, en levend in bezit geweest van *Natura Artis Magistra*, trok de algemeene oplettendheid der Tentoonstellingbezoekers tot zich, en werd vervolgens voor het Museum van Natuurlijke Historie te Groningen aangekocht. Wijle Professor van Swinderen hield op den 5den December, 1849, den vooravond van des overleden Konings heugelijken geboortedag, bij eene openlijke Vergadering van het Natuurkundig Genootschap aldaar, onder de voorsitting van dien Wouf-vorst eene merkwaardige rede. — Van dezelfde Delftsche Tentoonstelling werden driehonderd verschillende fijne vruchten, door den heer van der Wurff uitstekend in was geboetseerd, als voorwerpen van smaak, door de kommissie voor de Expositieloterij aangekocht. — Wij bejammeren het, dat twee allerkunstigst bewerkte Nieren (van Paard en Rund), alle daarin aanwezige bloedvaten volledig voorstellende, en mede op de Tentoonstelling van Delft door deskundigen bewonderd, tot dusverre niet door een onzer Universiteits-Museums van den vervaardiger zijn overgenomen. Van de overschoone kollektie Champignons, door den heer van der Wurff laatstelijk in was bearbeid, maakten wij onlangs, als onmiddellijk in eene Rijksverzameling overgegaan, reeds gewag (1).

• Die in het, op handen schoone jaargetijde het schoone en aan natuur en wetenschap beiden even rijke Utrecht bezoeken, mogen niet verzuimen, er het Etablissement van den Heer van der Wurff te gaan zien, waar zij een schat zullen vinden van de fraaije kunstbloemen en kunstvruchten, afgewisseld door allerlei rijke conchiliën, sierlijk opgezette zoogdieren en prachtige vogelsoorten, met ook nog een aantal osteologische en anatomische preparaten, kortom, honderden van voorwerpen, deels aan de Wetenschap dienstbaar, deels aan de luster der verzameling van den heer van der Wurff gaat bezoeken, en, in de daad, dat woord van hulde en aanbeveling meenden wij hem, als Land- en Stadgenoot, wel degelijk schuldig te zijn.

Gisteren overleed alhier de heer Mr. J. S. van Naamen, lid van de arrondissements-regtbank en vroeger lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij vernemen per telegraaf uit Triëst, dat Z. H. de hertog Bernhard van Saksen Weimar, opperbevelhebber der landmagt in Ned. O. Indië, aldaar op 27 dezer met de Oostenrijksche stoomboot *Adria* uit Alexandrië is aangekomen. (Hbl.)

Naar wij vernemen heeft de heer Mr. C. Diemont, wegens ongesteldheid, zijn ontslag ingediend als lid der staten dezer provincie, zoodat er eene vakature in het 5de distrikt is ontstaan, waarin binnen twee maanden door verkiezing van een nieuw lid zal moeten voorzien worden. (ib.)

De heer A. J. Machiels, konsul van het groothertogdom Baden alhier, is door den Hertog van Saksen-Koburg-Gotha tot ridder der Ernestijnsche Huis-orde benoemd.

Met de laatste landmail werd alhier het berigt aangebragt, dat het schip *Ardjoeno*, op den 27sten December jongstl., in Nederlandsch Indië, het tooneel geweest is eener vreeselijke gebeurtenis, die een nieuw voorbeeld levert tot het wraakzuchtig karakter der Indische volken van den Archipel, en waarvan een veel belovend jeugdig officier de Nederlandsche marine, jhr. Drijfhout van Hooft, het slagtoffer geweest is. — Een Makasser jongen, bediende van een officier, behoorende bij de troepen, die van Java naar Palembang werden overgebragt, eene vermeende hem aangedane belediging willende wreken, heeft gedurende den nacht op het schip de hut van gemelden marine-officier weten binnen te sluipen, hem in zijnen slaap en daarna worstelende, met zijn kris verscheidene wonden in de borst en in den rug toegebragt, aan de gevolgen van welke verwondingen deze na verloop van eenige dagen te Muntok, op het eiland Banka, waar hij aan land was gezet is overleden. — Eene achtingswaardige familie is door dit treurig voorval in diepen rouw gedompeld. — Men verneemt, dat het gelukt is den dader, die reeds in

zee was gesprongen, weder in handen te krijgen, zoodat deze welligt reeds op dit oogenblik zijne welverdiende straf zal ondergaan hebben.

Z. M. heeft benoemd tot 2den kommissaris van politie te Maastricht. F. F. Keijzer, thans tijdelijk opzigtter van den Waterstaat in het hertogdom Limburg.

Z. M. heeft bevorderd: tot luitenants ter zee van de 1ste klasse de luitenants ter zee van de 2de klasse, J. van Gogh, Jhr. J. H. van Capellen; H. Engelsman Kleijnhans; tot luitenants ter zee van de 2de klasse de adelborsten der 1ste klasse J. P. C. Gravenhorst, en H. M. baron Tuijl van Serooskerken; tot hoofd-ingenieur de ingenieur der 1ste klasse, P. J. L. Quant; tot ingenieur der 1ste klasse de ingenieur der 2de klasse H. G. Jansen, en tot ingenieur der 2de klasse de aspirant-ingenieur, A. R. Calten.

• GRAVENHAGE, 30 Maart. In de zitting van den Gemeenteraad van heden is besloten, dat het standbeeld voor wijlen Koning Willem II op het Buitenhof in deze residentie zal worden geplaatst, en wel in een regte lijn tegenover het paleis, vroeger door dien Vorst bewoond.

— Z. Exc. de minister van Binnenl. Zaken is in de residentie teruggekeerd, alwaar de HH. van der Kun en Conrad, die een uitstap naar Calais hebben gemaakt, om de inrigting van den onderzeeschen telegraaf te bezigtigen.

PER TELEGRAAF.

• GRAVENHAGE, 31 Maart. Heden heeft de Kamer het Tractaat met het Tolverbond aangenomen, met 35 tegen 18 stemmen. Morgen zal de discussie over de Suikerwet worden geopend.

STATEN-GENERAAL.

TWEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 30 Maart.

In deze zitting is ingekomen eene Koninklijke boodschap ten geleide van een wets-ontwerp tot amortisatie van schuld over 1851. De beraadslaging over het wets-ontwerp tot verbetering van den accijns op het zout is voortgezet en ten einde gebragt. Dat wets-ontwerp is met 43 tegen 12 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Taets van Amerongen, van Goltstein, van Doorn, Bachiene, Hoffman, Groen van Prinsterer, van Dam van Isselt, Sloet tot Oldhuis, van Zuijlen van Nyevelt, Blassé, Slicher van Domburg en Anemaet.

De Kamer zal morgen ochtend ten elf ure overgaan tot de beraadslaging over het wets-ontwerp betreffende het tractaat met het Tolverbond.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Maart. Heden vierde de geheele hoofdstad feest, wegens de installatie der groote staatsligchamen, en alle dagbladen houden zich bezig met de redevoering, die de Prins-President der Republiek bij deze plegtige gelegenheid heeft uitgesproken. Die redevoering is een merkwaardig stuk; een volledig regeringsprogramma, welks verwezenlijking wat Frankrijk betreft door ieder vriend van orde en wet gewenscht wordt. Zij heeft dan ook een diepen indruk gemaakt. Met juistheid schetst de Prins-President Frankrijks toestand voor 2 December, en verklaart dat hij, onbehaagd meester van het gezag geworden zijnde, hiervan gebruik gemaakt heeft in het belang der algemeene welvaart, des vredes, der orde en der toekomst van Frankrijk, en dat hij en dat werk van vooruitgang en verzoening voort te zetten, de nieuwe staatsmagten bijeen geroepen heeft.

De plegtigheden bij de installatie hebben plaats gehad volgens het programma. Reeds vroegtijdig waren in de zaal der maarschallen, op het paleis der Tuilerien, bijeengekomen de ministers, de heeren van het huis van Lodewijk Napoleon, het korps diplomatiek, een groot getal dames in rijken en schitterenden dosch, de hoofdredakteurs van de voornaamste Parijsche dagbladen en eenige der beroemdste kunstenaars.

Ongeveer ten 1 ure werden de te konstitueerende lichamen bijeengeleid, waarna het gebouwen van het koninklijk paleis der trommen den aantogt van Lodewijk Napoleon aankondigden.

Weldra trad Lodewijk Napoleon de zaal binnen, plaatste zich op eene soort van verhevenheid, die voor hem was opgericht, en sprak de volgende redevoering uit:

„Mijne Heeren de Senatoren en Afgevaardigden!”

„Heden eindigt het diktatorschap, hetwelk het volk mij toevertrouwde. De zaken zullen dus hinnen geregelden loop herkrijgen.

„Het strekt mij tot een waar genoegen u thans de van-kraft-verklaring der Konstitutie te kunnen proklameren; want het was gestadig mijne zorg niet alleen de orde te herstellen maar ook haar duurzaam te maken, door Frankrijk met instellingen te begiften overeenkomstig zijne behoeften.

„Nauwelijks eenige maanden geleden heeft men mijne magt trachten te bekorten, in dezelfde mate, als ik alles aanwendde, om binnen de mij voorgeschreven

(1) Zie *ASTREA*, blz. 20 van den Hollandschen, en blz. 32 van den Franschen tekst.

(1) Zie *ASTREA*, blz. 316.

grenzen te blijven. Daardoor ontmoedigd, zoude ik gewis de zoo betwiste magt verlaten hebben. Doch ik werd daarvan teruggehouden, omdat ik als mijn eenigen opvolger voor mij zag: *Regeringloosheid!* Overal trof ik ziedende hartstogten aan, die, onbekwaam om iets te stichten, vernietigd moesten worden. Nergens vond ik eene instelling, waarop ik bouwen, een man aan wien ik mij kon. Nergens zag ik een regt, dat niet werd bevestigd, nergens eenig spoor van orde en regel, nergens eenig stelsel, dat voor verwezenlijking vatbaar was.

» Toen ik dan ook, geholpen door eenige moedige mannen, en dank zij de krachtige houding van het leger, alle gevaar binnen eenige uren had bezworen, vroeg ik het eerst aan het volk om instellingen. Te lang toch geleek de maatschappij op eene pyramide, die op zijn top rust; ik heb die pyramide weder omgekeerd, zoodat zij thans weder op den breedten grondslag rust. Het algemeen stemregt werd hersteld; het wettig gezag herkeeg zijn overwigt, en er werd besloten tot de instelling van staatsligchamen, wier invloed en gezag te grooter zijn, omdat hunne attributen wijselijk beperkt werden. *(toejuichingen)*

» Voor staatkundige instellingen is de juiste afbakening van hare magt en haren werkring, een waarborg voor haren duur; alleen daardoor komt men tot eene nuttige en weldoende toepassing der vrijheid.

» De voorbeelden hiervan liggen niet ver van de hand. Waarom heeft men in 1814, ten spijt onzer tegenspoe- gen, het parlementair stelsel zien inhuldigen? Het is omdat de Keizer, schroomen wij niet het te bekennen, uithoofde van den oorlog, tot eene al te absolute uitoe- fening van het gezag was medegesleept geworden.

» Waarom integendeel heeft Frankrijk in 1851 den val van datzelfde parlementair stelsel toegejuicht? Omdat de Kamers den hun gegeven invloed hadden misbruikt, en zij, alles willende overheerschen, het algemeen evenwigt in gevaar bragten.

» Waarom eindelijk is Frankrijk niet ontsteld geweest over de beperkingen, die aan de vrijheid van drukpers en de persoonlijke vrijheid zijn aangelegd? Omdat de eerste- genoemde in losbandigheid was ontvallen, en de laatste- genoemde, in plaats van de gewetensbetooning te zijn, een middel werd om de burgerlijke vrijheden te vernietigen. *(toejuichingen)*

» Dit groot gevaar, vooral voor de democratie, om gestadig door slecht omschreven instellingen het gezag of de vrijheid te zien opofferen, is voor eene halve eeuw vol- maakt door onze vaders naar waarheid geschat, toen zij na de revolutionaire stormen, en na de ijdele proef- nemingen van allerlei regeringsvormen, de koninklijke constitutie aangenamen, die tot mo- del geëend heeft voor die van 1852. Zij bekrachtigt wel is waar niet al die vrijheden, aan welke misbruik wij gewoon geworden waren, maar zij bekrachtigt des- niettemin toch zeer wezenlijke vrijheden.

» Daags na eene omwenteling behoort een volk geen waarborg te zoeken in de onmatige vrijheid van spreken en schrijven; maar het heeft het regt zich den regerings- vorm te kiezen, dien het de voorkeur geeft. Zoo schonk den ook de Fransche natie aan geheel de wereld het on- gekende schouwspel van een groot volk, dat, te midden van onbeperkte vrijheid, zijn eigen regeringsvorm kiest. *(toejuichingen.)*

» Ik, het hoofd van den Staat, ben dus verkozen door den wil des volks. Voor mij zie ik twee Kamers: de eene, verkozen naar de termen van de meest vrijzinnige der wetten — de andere, wel is waar, door mij zelve zamengesteld, doch desniettemin onafhankelijk, omdat hare leden onafzetbaar zijn. Ik zie mij omringd door mannen, gloeiende van vaderlandsliefde en bereid om mij met hunnen raad bij te staan.

» De konstitutie, die heden in werking treedt, spruit dus niet uit theorie of uit despotismus voort, maar ondervin- ding en rede strekken haar ten grondslag. Wij zullen haar trachten te bestendigen, niet te breiden en te verbeteren. Het geheel het land is herovertuigd hersteld, de arbeid is overal hervat, en de algemeene bezittingen zijn voor het eerst na eene omwenteling toegenomen, in plaats van te verminderen.

» Gedurende vier maanden heeft mijne regering vele nuttige ondernemingen aangemoedigd, vele diensten be- loond, veel ellende verzacht, de positie van de meeste ambtenaren verbeterd — en dat al zonder de belastingen te verhoogen of het evenwigt van het budget te ver- breken.

» Dergelijke feiten en de houding van Europa, dat de gebeurtenissen van den laatsten tijd met voldoening heeft zien tot stand komen, veroorloofden ons eene regtinatige hoop op de toekomst te koesteren; want wanneer de vrede in het binnenland gewaarborgd is, dan is zulks ook opzigtens het buitenland het geval. De vreemde mogendheden eerbiedigen onze onafhankelijkheid, en wij hebben groot belang om de onderlinge vriendschappe- lijke betrekkingen te bewaren. Zoo lang de eer van Frankrijk niet op het spel wordt gezet, is het onze plicht om met zorg te waken voor het behoud van den vrede in Europa, en meer onze aandacht op de verbe-

tering der binnenlandsche aangelegenheden te vestigen.

» En thans mijne heeren, op het oogenblik dat gij met vaderlandsliefde mijn arbeid ondersteunen wilt, zal ik u openhartig zeggen welke mijn gedragslijn wezen zal.

» Toen men mij de instellingen en herinneringen aan het Keizerrijk zag herstellen, heeft men dikwijls gezegd dat ik het Keizerrijk zelf weder wilde oprigten. Indien zulks voortdurend mijne meening ware geweest, dan zou de instelling van den Keizerlijken regeringsvorm sedert lang geschied zijn; want noch de middelen, noch de gelegenheden hebben mij daartoe ontbroken.

» In 1848, toen 6 miljoen Franschen mij verkozen, stond de troon voor mij open; maar die rangverhooging, die destijds ernstige ongeregelheden na zich moest sle- pen, kon mij niet verleiden.

» Den 13 Junij ware het mij ook gemakkelijk geweest den regeringsvorm te veranderen; maar ik heb het niet gewild.

» Indien eindelijk den 2 December, persoonlijke beden- kingen de bovenhand hadden genomen op de gewichtige be- langden des vaderlands, dan had ik aan het volk een schit- terenden titel gevraagd, dien het mij niet zou gewe- gerd hebben. Maar ik heb mij vergenoegd met den titel, dien ik bezat.

» Wanneer ik dus voorbeelden put uit het Konsulaat en het Keizerrijk, dan geschiede dit omdat ze daar vooral het kenmerk dragen van nationaliteit en grootheid.

» Vast besloten hebbende om thans even als vroeger, al- les voor Frankrijk te doen, en niets voor mij, zou ik geene wijziging in den tegenwoordigen staat van zaken aannemen, dan indien ik daartoe door eene groote nood- zakelijkheid gedwongen was.

» En die noodzakelijkheid kan alleen door de partijen in het leven geroepen worden. Onderwerpen zij zich, niets wordt veranderd. Verzetten zij zich tegen mijne regering, trachten zij haar te ondermijnen, betwisten zij de wettigheid mijner verkiezing of leggen zij de toe- komst van het land in de waagschaal, dan, maar ook eerst dan, zoude het raadzaam voor mij kunnen worden om aan het volk in naam van de rust van Frankrijk een nieuwen titel te vragen, die onherroepelijk op mijn hoofd de magt vestigt, waarmee het mij reeds bekleed heeft.

» Wij zullen ons echter niet bij voorbaat over de moeje- lijkheden verontrusten, die waarschijnlijk niet verrijzen zullen. Behouden wij de republiek; zij bedreigt niemand en kan iedereen gerust stellen. Onder hare banier wil ik een nieuw tijdperk van verbroedering inwijden, en ik roep zonder onderscheid iedereen op, om met mij aan het algemeen welzijn te arbeiden.

» De Voorzienigheid, die mij tot dusverre beschermd, zal mij mijnen arbeid willen laten voltooien. Zij zal ons bijstaan en de noodige wijsheid en kracht schen- ken om het geluk van ons land en den vrede van Eu- ropa te verzekeren.

De luidste toejuichingen volgden op de redevoering van den President. Ook lieten zich vele kreten: *Leve Napoleon!* heeren. Vervolgens riep de staatsminister de Casabianca, na de voorlezing van het eedsformulier, de namen der leden van den Senaat en het Wetgevend Ligchaam op, om beurtelings te antwoorden: *dat zweer ik.* Van de afgevaardigden zwegen op dit appél de hee- ren Cavaignac, Carnot, Civrac, Hénon en Legrand.

Daarna verklaarde de Casabianca de beide Kamers geopend, en verzocht de Vergadering morgen hare werk- zaamheden aan te vangen. Daarmede liep de plegtig- heid ten einde.

De maarschalkenzaal leverde een prachtig gezicht op. Boven den troon, waar de zetel van den Prins-President stond, was een rood fluweelen hemel, waarop een ver- gulde arend prijkte. De President droeg de uniform van divisie-generaal, versierd met het teeken van het legioen van eer. Ter zijde zaten de maarschalken Jérôme, pre- sident van den Senaat, op een fauteuil, en de ministers op tabouretten; tegenover den troon stonden fauteuils voor den president van het Wetgevend Ligchaam, den heer Bistaut en de heer Baroche, vice-president van den Staatsraad. De tribunes voor de dames waren met rijke toiletten bezet. Het keurs diplomatiek met den pausselijke nuntius aan het hoofd, was in groot kostuum tegenwoordig. Een niet minder schoon effect deden de leden van den Staatsraad in hunne geborduurde rokken, alsmede de Senatoren, onder welke de Kardinalen en Bisschoppen in het gewaad hunner waardigheid werden opgemerkt; de leden van het Wetgevend Ligchaam wa- ren, op twee na die het officieel kostuum droegen, in het eenvoudig zwart gekleed. In het kort, de plegtig- heid was grootsch en indrukwekkend.

ENGLAND.

LONDEN, 29 Maart. De *Globe* spreekt het gerucht tegen van de ontbinding van het Parlement tegen het einde van Mei, en zegt dat dienaangaande door het ministerie niets besloten is.

— Van wege de *Amalgamated Society* wordt berigt dat op den 22 Maart reeds 10 217 wederspannige wer- lieden hun arbeid hadden hervat, zoodat men hoopte weldra de arbeiders-krisis geëindigd te zien.

— Lord Henry Kerr van Dittisham (Exeter) is tot de katholieke godsdienst bekeerd. Bij die gelegenheid heeft hij zijne bezittingen, ter waarde eener jaarlijksche rente van f7200, aan godsdienstige instellingen af- gestaan.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 30 Maart. Men schrijft uit Paderborn, dat de Missie, welke de Vaders van het Gezelschap van Jezus aldaar hebben ten einde gebragt, de heer- lijkste vruchten heeft opgeleverd.

— Te Aken hebben op het feest van St. Josef twee feesten plaats gehad, namelijk dat der *Vereeniging van katholieke ambachtlieden* ter eere van hunnen voorzit- ter, den Eerw. Joseph Schneider, en van de *Pius- Vereine* ter eere van het naamfeest van haren presi- dent den Stadsbibliothekaris Joseph Laurent, broeder van den vermanen en vervolgden bisschop van Lu- xemburg.

— Maandag morgen heeft de Senaat der vrije stad Bremen, in overeenstemming met den Bondskommis- saris, de persvrijheid, het regt van vereeniging en de jury geschorst, en daarenboven den burgeraad ont- binden, die thans volgens eene nieuwe wijze van vertie- sing zal zamengesteld worden.

Bremen is rustig.

BERLIJN, 29 Maart. Bij ons krimineel gerechtshof zijn vervolgingen aangevangen tegen meer dan honderd personen, wegens hunne deelneming in vreemde lote- rijen. Ofschoon nu, zoo ver wij weten, er geen ver- bond bestaat tusschen de verschillende gekrimineerde personen, is toch het openbaar ministerie opgetreden tegen al de beschuldigten, die slechts in categorieën verdeeld zullen worden. Dit zal de proces-kosten mer- kelijk verligten. De zaak is aan den dag gebragt door het verhoor onder eede van eenige vreemde loterijver- kopers.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 Maart. Aan de *Independance* berigt men uit Parijs dat men te Rome geweigerd heeft den Prins van Cahino toe te laten. Men weet dat deze prins president was van de konstitueerende vergadering, die in 1848 den Paus van zijn wereldlijk gezag verval- len verklaarde.

— De berichten aangaande den toestand van Mgr. van Bommel zijn weder minder gunstig; ofschoon Z. Hoogw. vrij rustige nachten doorbrengt, blijft de beterschap niet aanhouden.

STADS NIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 31 Maart.

OVERLEDEN (26 Maart): H. J. Sanders, wed. G. J. Meijer. J. Moritz, geb. Besterman, 33 j. — G. de Vries, 51 j. — (27 Maart): A. de Leas Laguna, geb. Henriques de Castro. — H. H. Wubeling, 35 j. — (29 Maart): A. L. M. Dekker.

DAVONLSBERICHTEN.

AMSTERDAM, 31 Maart.

Opgave der VOORRAAD VAN KOFFIJ te Amsterdam en Rotterdam:

De Veilingen der N. H. M. hebben in deze maand bedragen, te Rotterdam . . . 171,867 Balen. " " " Amsterdam . . . 217,604 " 389,471 Balen.

Afgeleverd van deze Veilingen tot op ultimo dezer . . . 189,705 "

Nog voorhanden . . . 199,766 Balen.

Voorraad op Ontvang-Cedullen op ult. dezer . . . 99,585 "

Voorraad op ultimo Maart 1851 . . . 283,351 Balen.

Mindere Voorraad op ultimo dezer . . . 341,896 "

ROTTERDAM, 30 Maart. Heden zijn afgedaan 51 v. Maryland Tabak, per Richard Anderson en 26 v. dito, per Victoria.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 31 Maart. Tarwe tot vorige prijzen met eenigen handel ter verzending; verkocht in Entr.: 130 & b. Sandomir f 280; in cons.: 129 & b. Poolische f 310; 125 & roodb. dito f 290.

De overige Granen zonder handel. Op 9 vaten Olie in April ek. 50; Sept. 52; Oct. 52½ & Lijnzuad een doen; 109/10 & Petersburger f 297½. Raapolie op 6/w. f 29½; Vliegend f 28½; 10. Mei ek. f 28½; Sept. f 30½; Oct. f 30½; Nov. f 30½; Dec. f 30½. Lijnolie op 6/w. f 29; Vliegend f 28. Hennepolie op 6/w. f 36½. Raapkoeken per 1040 st. f 61, 64. Lijnkoeken per 104 st. f 9, 11.

ROTTERDAM, 30 Maart. Tarwe 162, 164 & 2 met we- Bovenl. Ris f 340, 345. Rogge 146/3 & Liban te Delfs- haven f 235. — Boekweit, op 140/2 & Franche f 165.

SCHIEDAM, 30 Maart. Rogge, Verkocht: 14½ & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 & 11 & 12 & 13 & 14 & 15 & 16 & 17 & 18 & 19 & 20 & 21 & 22 & 23 & 24 & 25 & 26 & 27 & 28 & 29 & 30 & 31 & 32 & 33 & 34 & 35 & 36 & 37 & 38 & 39 & 40 & 41 & 42 & 43 & 44 & 45 & 46 & 47 & 48 & 49 & 50 & 51 & 52 & 53 & 54 & 55 & 56 & 57 & 58 & 59 & 60 & 61 & 62 & 63 & 64 & 65 & 66 & 67 & 68 & 69 & 70 & 71 & 72 & 73 & 74 & 75 & 76 & 77 & 78 & 79 & 80 & 81 & 82 & 83 & 84 & 85 & 86 & 87 & 88 & 89 & 90 & 91 & 92 & 93 & 94 & 95 & 96 & 97 & 98 & 99 & 100 & 101 & 102 & 103 & 104 & 105 & 106 & 107 & 108 & 109 & 110 & 111 & 112 & 113 & 114 & 115 & 116 & 117 & 118 & 119 & 120 & 121 & 122 & 123 & 124 & 125 & 126 & 127 & 128 & 129 & 130 & 131 & 132 & 133 & 134 & 135 & 136 & 137 & 138 & 139 & 140 & 141 & 142 & 143 & 144 & 145 & 146 & 147 & 148 & 149 & 150 & 151 & 152 & 153 & 154 & 155 & 156 & 157 & 158 & 159 & 160 & 161 & 162 & 163 & 164 & 165 & 166 & 167 & 168 & 169 & 170 & 171 & 172 & 173 & 174 & 175 & 176 & 177 & 178 & 179 & 180 & 181 & 182 & 183 & 184 & 185 & 186 & 187 & 188 & 189 & 190 & 191 & 192 & 193 & 194 & 195 & 196 & 197 & 198 & 199 & 200 & 201 & 202 & 203 & 204 & 205 & 206 & 207 & 208 & 209 & 210 & 211 & 212 & 213 & 214 & 215 & 216 & 217 & 218 & 219 & 220 & 221 & 222 & 223 & 224 & 225 & 226 & 227 & 228 & 229 & 230 & 231 & 232 & 233 & 234 & 235 & 236 & 237 & 238 & 239 & 240 & 241 & 242 & 243 & 244 & 245 & 246 & 247 & 248 & 249 & 250 & 251 & 252 & 253 & 254 & 255 & 256 & 257 & 258 & 259 & 260 & 261 & 262 & 263 & 264 & 265 & 266 & 267 & 268 & 269 & 270 & 271 & 272 & 273 & 274 & 275 & 276 & 277 & 278 & 279 & 280 & 281 & 282 & 283 & 284 & 285 & 286 & 287 & 288 & 289 & 290 & 291 & 292 & 293 & 294 & 295 & 296 & 297 & 298 & 299 & 300 & 301 & 302 & 303 & 304 & 305 & 306 & 307 & 308 & 309 & 310 & 311 & 312 & 313 & 314 & 315 & 316 & 317 & 318 & 319 & 320 & 321 & 322 & 323 & 324 & 325 & 326 & 327 & 328 & 329 & 330 & 331 & 332 & 333 & 334 & 335 & 336 & 337 & 338 & 339 & 340 & 341 & 342 & 343 & 344 & 345 & 346 & 347 & 348 & 349 & 350 & 351 & 352 & 353 & 354 & 355 & 356 & 357 & 358 & 359 & 360 & 361 & 362 & 363 & 364 & 365 & 366 & 367 & 368 & 369 & 370 & 371 & 372 & 373 & 374 & 375 & 376 & 377 & 378 & 379 & 380 & 381 & 382 & 383 & 384 & 385 & 386 & 387 & 388 & 389 & 390 & 391 & 392 & 393 & 394 & 395 & 396 & 397 & 398 & 399 & 400 & 401 & 402 & 403 & 404 & 405 & 406 & 407 & 408 & 409 & 410 & 411 & 412 & 413 & 414 & 415 & 416 & 417 & 418 & 419 & 420 & 421 & 422 & 423 & 424 & 425 & 426 & 427 & 428 & 429 & 430 & 431 & 432 & 433 & 434 & 435 & 436 & 437 & 438 & 439 & 440 & 441 & 442 & 443 & 444 & 445 & 446 & 447 & 448 & 449 & 450 & 451 & 452 & 453 & 454 & 455 & 456 & 457 & 458 & 459 & 460 & 461 & 462 & 463 & 464 & 465 & 466 & 467 & 468 & 469 & 470 & 471 & 472 & 473 & 474 & 475 & 476 & 477 & 478 & 479 & 480 & 481 & 482 & 483 & 484 & 485 & 486 & 487 & 488 & 489 & 490 & 491 & 492 & 493 & 494 & 495 & 496 & 497 & 498 & 499 & 500 & 501 & 502 & 503 & 504 & 505 & 506 & 507 & 508 & 509 & 510 & 511 & 512 & 513 & 514 & 515 & 516 & 517 & 518 & 519 & 520 & 521 & 522 & 523 & 524 & 525 & 526 & 527 & 528 & 529 & 530 & 531 & 532 & 533 & 534 & 535 & 536 & 537 & 538 & 539 & 540 & 541 & 542 & 543 & 544 & 545 & 546 & 547 & 548 & 549 & 550 & 551 & 552 & 553 & 554 & 555 & 556 & 557 & 558 & 559 & 560 & 561 & 562 & 563 & 564 & 565 & 566 & 567 & 568 & 569 & 570 & 571 & 572 & 573 & 574 & 575 & 576 & 577 & 578 & 579 & 580 & 581 & 582 & 583 & 584 & 585 & 586 & 587 & 588 & 589 & 590 & 591 & 592 & 593 & 594 & 595 & 596 & 597 & 598 & 599 & 600 & 601 & 602 & 603 & 604 & 605 & 606 & 607 & 608 & 609 & 610 & 611 & 612 & 613 & 614 & 615 & 616 & 617 & 618 & 619 & 620 & 621 & 622 & 623 & 624 & 625 & 626 & 627 & 628 & 629 & 630 & 631 & 632 & 633 & 634 & 635 & 636 & 637 & 638 & 639 & 640 & 641 & 642 & 643 & 644 & 645 & 646 & 647 & 648 & 649 & 650 & 651 & 652 & 653 & 654 & 655 & 656 & 657 & 658 & 659 & 660 & 661 & 662 & 663 & 664 & 665 & 666 & 667 & 668 & 669 & 670 & 671 & 672 & 673 & 674 & 675 & 676 & 677 & 678 & 679 & 680 & 681 & 682 & 683 & 684 & 685 & 686 & 687 & 688 & 689 & 690 & 691 & 692 & 693 & 694 & 695 & 696 & 697 & 698 & 699 & 700 & 701 & 702 & 703 & 704 & 705 & 706 & 707 & 708 & 709 & 710 & 711 & 712 & 713 & 714 & 715 & 716 & 717 & 718 & 719 & 720 & 721 & 722 & 723 & 724 & 725 & 726 & 727 & 728 & 729 & 730 & 731 & 732 & 733 & 734 & 735 & 736 & 737 & 738 & 739 & 740 & 741 & 742 & 743 & 744 & 745 & 746 & 747 & 748 & 749 & 750 & 751 & 752 & 753 & 754 & 755 & 756 & 757 & 758 & 759 & 760 & 761 & 762 & 763 & 764 & 765 & 766 & 767 & 768 & 769 & 770 & 771 & 772 & 773 & 774 & 775 & 776 & 777 & 778 & 779 & 780 & 781 & 782 & 783 & 784 & 785 & 786 & 787 & 788 & 789 & 790 & 791 & 792 & 793 & 794 & 795 & 796 & 797 & 798 & 799 & 800 & 801 & 802 & 803 & 804 & 805 & 806 & 807 & 808 & 809 & 810 & 811 & 812 & 813 & 814 & 815 & 816 & 817 & 818 & 819 & 820 & 821 & 822 & 823 & 824 & 825 & 826 & 827 & 828 & 829 & 830 & 831 & 832 & 833 & 834 & 835 & 836 & 837 & 838 & 839 & 840 & 841 & 842 & 843 & 844 & 845 & 846 & 847 & 848 & 849 & 850 & 851 & 852 & 853 & 854 & 855 & 856 & 857 & 858 & 859 & 860 & 861 & 862 & 863 & 864 & 865 & 866 & 867 & 868 & 869 & 870 & 871 & 872 & 873 & 874 & 875 & 876 & 877 & 878 & 879 & 880 & 881 & 882 & 883 & 884 & 885 & 886 & 887 & 888 & 889 & 890 & 891 & 892 & 893 & 894 & 895 & 896 & 897 & 898 & 899 & 900 & 901 & 902 & 903 & 904 & 905 & 906 & 907 & 908 & 909 & 910 & 911 & 912 & 913 & 914 & 915 & 916 & 917 & 918 & 919 & 920 & 921 & 922 & 923 & 924 & 925 & 926 & 927 & 928 &

Wetle. wordende bekend op 1. April 1852. H. G. B. TEN HAGEN
 PRESIDENTEN DER VERENIGING VAN DEN H. VINCENTIUS à PAULO, die mogten verlangen bovengemeld
 Handboekje gratis onder minvermogenenden te verspreiden,
 kunnen mits 100 of 50 Ex. bestellende, deze à 10 Cts.
 bekomen, en worden tevens deelschdelijk verzocht hiervan
 spoedig aanvraag te doen bij den Uitgever, H. G. B. TEN HAGEN
 's HAGE, 30 Maart 1852. (1798) Assendelfstraat, W. No. 294.